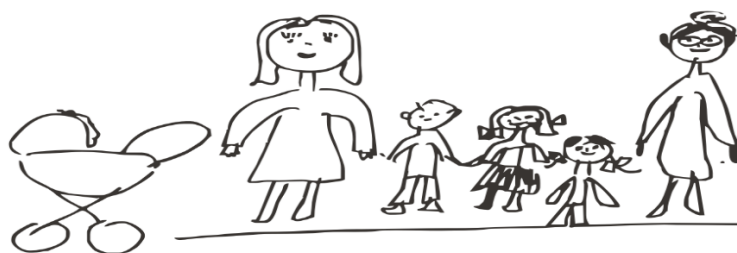

Załącznik
do Uchwały nr ...
Rady Powiatu Wrzesińskiego
z dnia ...

POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE WRZESIŃSKIM
NA LATA 2023 – 2025

Września, 2022 rok

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Cele programu	5
III.	Charakterystyka i analiza rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Wrzesińskim	7
IV.	Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2023 – 2025.....	11
V.	Instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Wrzesińskim	11
VI.	Usamodzielnienie wychowanków	13
VII.	Źródła finansowania programu	15
VIII.	Analiza SWOT	15
IX.	Realizatorzy programu	16
X.	Odbiorcy programu	17
XI.	Monitoring i ewaluacja programu.....	17

I. Wstęp

System pieczy zastępczej to zbiór zintegrowanych działań osób i instytucji, którego celem jest zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Program został opracowany w oparciu o analizę sytuacji rodzinnej pieczy zastępczej powiatu wrzesińskiego. Uwzględnia on również potrzeby wynikające z konieczności umieszczenia dzieci poza rodzinami biologicznymi. Zgodnie z Konwencją o Prawach Dziecka każdy małoletni ma prawo do wychowania w rodzinie. W sytuacji, gdy z jakichś względów, rodzice biologiczni nie mogą lub nie są w stanie sprawować opieki i wychowywać swojego dziecka, zostaje ono na podstawie postanowienia sądu skierowane do pieczy zastępczej.

Pierwszy Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrzesińskim został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu we Wrześni nr 220/XXXV/2013 z dnia 28.11.2013 r. i obowiązywał w latach 2014 – 2016. Po upływie tego okresu Rada Powiatu Wrzesińskiego Uchwałą nr 172/XXVIII/2017 z dnia 24.01.2017 r. ustanowiła kolejny program na lata 2017 – 2019, a następnie na lata 2020 – 2022 zatwierdzony Uchwałą nr 160/XXIII/2020 Rady Powiatu Wrzesińskiego z dnia 27 października 2020 roku. W związku z jego zakończeniem oraz szczegółową analizą zawartych w nim zapisów Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni przystąpiło do pracy nad programem na lata 2023 – 2025, którego treść obejmuje niniejszy dokument.

Program jest zgodny z dokumentami oraz aktami prawnymi dotyczącymi pieczy zastępczej, które przyjęte zostały na wyższych szczeblach struktury samorządowej oraz państwowej. Wśród nich należy wymienić Wielkopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej, ustawami dotyczącymi tej tematyki oraz Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 180 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. do zadań własnych powiatu w ramach pieczy zastępczej należy:

1. Opracowanie i realizacja trzyletnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,

- prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
 8. Powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych;
 9. Wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
 10. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
 11. Prowadzenie rejestru danych, o których mowa w art. 46 Ustawy z dnia 11 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
 12. Kompletowanie, we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
 13. Finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego;
 14. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 w/w ustawy;
 15. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8 w/w ustawy.

Wyżej wymienione zadania, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Wrzesińskiego nr 40/2011 z dnia 27 października 2011 roku, realizuje organizator pieczy zastępczej w Powiecie Wrzesińskim, którym jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni.

W związku z rozwijającą się sytuacją społeczną w kraju oraz zmianami w prawodawstwie zadania realizowane w ramach programu mogą ulegać zmianom bądź uzupełnieniom.

II. Cele programu

Celem strategicznym programu jest tworzenie nowych oraz rozwój i wsparcie już istniejących form pieczy zastępczej na terenie powiatu wrzesińskiego. Aby móc skutecznie realizować strategiczny cel programu określono cele operacyjne.

I cel operacyjny:

Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej oraz rozwijanie współpracy z rodzinami naturalnymi

Tabela 1. Opis celu operacyjnego nr 1.

Działania:	Termin realizacji:	Wskaźniki:	Realizatorzy:
Wsparcie rodzin zastępczych w podejmowaniu działań związanych z powrotem dziecka do rodziców biologicznych.	2023-2025	Organizowanie spotkań oraz ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i pozostałych pracowników organizatora pieczy zastępczej, w tym pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego.	PCPR
Promowanie rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka, pogotowia rodzinnego, rodziny pomocowej.	2023-2025	Udział w audycjach radiowych, wykorzystanie artykułów prasowych, skierowanie listów do szkół dotyczących poszukiwań kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Konsultacje z rodzinami zastępczymi niezawodowymi odnośnie do przekształcenia się na rodziny zawodowe, rodzinne domy dziecka.	PCPR
Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze.	2023-2025	Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe i RDD oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych.	PCPR
Utrzymanie w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu wrzesińskiego liczby miejsc zgodnej z ustawowym standardem.	2023-2025	Utrzymanie określonej liczby miejsc w placówce.	PCPR

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

II cel operacyjny:

Pomoc w usamodzielnieniu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych

Tabela 2. Opis celu operacyjnego nr 2.

Działania:	Termin realizacji:	Wskaźniki:	Realizatorzy:
Przygotowanie wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych do procesu usamodzielnienia.	2023-2025	Wychowankowie mają możliwość wyboru opiekuna usamodzielnienia. Sporządzenie wraz z opiekunem usamodzielnia oraz jego podopiecznym przebywającym w pieczy zastępczej Indywidualnego Program Usamodzielnienia.	PCPR
Udzielenie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.	2023-2025	Przyznanie pomocy wychowankom opuszczającym rodzinę zastępczą na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.	PCPR

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

III cel operacyjny:

Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej

Tabela 3. Opis celu operacyjnego nr 3.

Działania:	Termin realizacji:	Wskaźniki:	Realizatorzy:
Udział pracowników wykonujących zadania z zakresu pieczy zastępczej w szkoleniach i konferencjach.	2023-2025	Osoby, które wezmą udział w szkoleniach otrzymają zaświadczenia o udziale w szkoleniu lub o ukończeniu szkolenia oraz otrzymują zaświadczenia kwalifikacyjne.	PCPR
Współpraca z instytucjami wchodzącymi w skład systemu pieczy zastępczej.	2023-2025	Organizowanie spotkań oraz ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	PCPR

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

IV cel operacyjny:

Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie wrzesińskim

1. Warsztaty dla rodziców biologicznych.
2. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych (podczas spotkań przewidziana jest opieka nad dziećmi).
3. Konkursy plastyczne – 2 razy w roku.
4. Paczki dla dzieci na święta.
5. Szkolenie dla rodzin zastępczych oraz pracowników wewnętrznych (przewidziane 3 – 4 razy w roku).
6. Spotkania z usamodzielnianymi – 2 razy w roku.

Tabela 4. Opis celu operacyjnego nr 4.

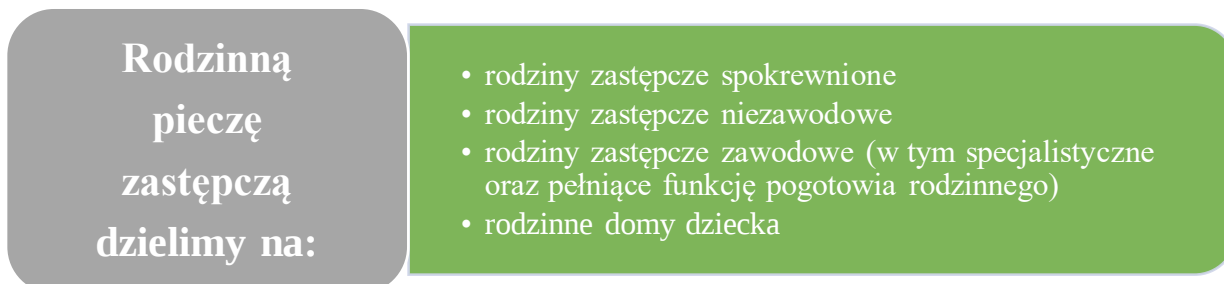
Działania:	Termin realizacji:	Wskaźniki:	Realizatorzy:
Zapewnienie współpracy z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej.	2023-2025	Wsparcie poprzez odwiedziny koordynatora w domu rodziny zastępczej, spotkania w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni oraz kontakty telefoniczne.	PCPR
Zapewnienie współpracy z pedagogiem oraz psychologiem biura pieczy zastępczej.	2023-2025	Wsparcie poprzez odwiedziny pedagoga oraz psychologa w domu rodziny zastępczej, rozmowy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i kontakty telefoniczne.	PCPR
Organizowanie szkoleń dla istniejących rodzin zastępczych.	2023-2025	Udział w szkoleniach, otrzymanie zaświadczenia o udziale bądź zakończonym szkoleniu i zdobyciu kwalifikacji.	PCPR

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

III. Charakterystyka i analiza rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Wrzesińskim

Systemem pieczy zastępczej określamy osoby, instytucje i działania mające na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, które nie mogą mieć zapewnionej opieki rodziców biologicznych. Zaliczamy więc do nich między innymi: jednostki samorządu terytorialnego, organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo – wychowawcze i ośrodki adopcyjne. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej odbywa się przy wsparciu innych instytucji (np. sądów, jednostek oświatowych, policji, poradni psychologiczno – pedagogicznej).

Rysunek 1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Rodziny zastępcze są formą pieczy zastępczej najbardziej zbliżoną do naturalnego środowiska, w jakim powinno być wychowywane dziecko. Działania na rzecz rozwoju pieczy zastępczej stanowią więc realizację fundamentalnego prawa dziecka do wychowywania się w rodzinie. Prawo to należy rozumieć w ten sposób, że jeśli dziecko nie ma możliwości wychowywania się z rodzinie biologicznej, to należy zapewnić mu warunki jak najbardziej zbliżone do środowiska naturalnego, a więc w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych i dzieci przebywających w pieczy zastępczej w powiecie wrzesińskim w latach 2017 – 2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin zastępczych ogółem	68	65	66	59	64
Liczba dzieci w tych rodzinach ogółem	99	98	89	82	93

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Niemожność sprawowania opieki przez rodziców biologicznych w ostatnich latach w przypadku rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu wrzesińskiego najczęściej była związana z nadużywaniem alkoholu oraz niewydolnością opiekuńczo – wychowawczą.

Przy omawianiu funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wrzesińskiego warto wspomnieć również o przyczynach opuszczania przez dzieci pieczy zastępczej. W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza jest organizowaną przez powiaty formą sprawowania opieki nad dziećmi i ma za zadanie przygotować dziecko na powrót do rodziny naturalnej, przysposobienie lub usamodzielnienie.

Tabela 6. Sytuacja dzieci opuszczających rodzinną pieczę zastępczą.

Sposób uregulowania sytuacji opiekuńczej dziecka	Liczba dzieci				
	2017	2018	2019	2020	2021
Powrót do rodziny biologicznej	0	1	0	7	0
Przeniesienie do innej formy pieczy zastępczej	1	2	0	6	2
Adopcja	2	2	0	4	1
Usamodzielnienie	8	7	5	7	2

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Jak pokazuje powyższe zestawienie, pomimo tego, że w myśl ustawy piecza zastępcza jest formą zapewnienia dzieciom tymczasowej opieki, na czas niemożności jej sprawowania przez rodziców biologicznych, większość umieszczonych w rodzinach zastępczych dzieci opuszcza pieczę zastępczą dopiero w momencie osiągnięcia pełnoletności lub zakończenia edukacji – usamodzielniając się.

Rodziny zastępcze spokrewnione

Rodzinę zastępczą spokrewnioną mogą tworzyć małżonkowie lub osoba samotna, którzy są dziadkami lub rodzeństwem dziecka. Poniższa tabela ukazuje liczbę spokrewnionych rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych na terenie powiatu wrzesińskiego w latach 2017 – 2021.

Tabela 7. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych i dzieci przebywających w tych rodzinach w latach 2017 – 2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	35	33	32	30	32
Liczba dzieci	41	40	40	36	38

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Rodziny zastępcze niezawodowe

Rodziny zastępcze niezawodowe tworzone są przez osoby samotne lub małżeństwa nie będące krewnymi ani rodzeństwem dziecka powierzonego ich opiece. Poniższa tabela ukazuje liczbę niezawodowych rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych w latach 2017 – 2021.

Tabela 8. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych i dzieci przebywających w tych rodzinach w latach 2017 – 2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	28	28	29	26	30
Liczba dzieci	39	40	35	37	47

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Rodziny zastępcze zawodowe

Rodziny zastępcze zawodowe tworzą osoby samotne lub małżonkowie niebędący dziadkami lub rodzeństwem dziecka. Rodziną zastępczą zawodową może zostać rodzina zastępcza posiadająca 3 – letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza niezawodowa oraz pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Z rodziną tą zawierana jest umowa o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Jeżeli umowę zawierają małżonkowie, to jeden z nich otrzymuje stałe wynagrodzenie miesięczne. Czas trwania umowy wynosi minimum 5 lat.

Zawodowa rodzina zastępcza może mieć charakter rodziny specjalistycznej lub pogotowia rodzinnego. W rodzinie specjalistycznej w szczególności umieszczane są dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci kierowane do pieczy zastępczej na podstawie ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich z dnia 9 czerwca 2022 roku oraz małoletnie matki z dziećmi.

Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przyjmuje dzieci na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku doprowadzenia przez Policję lub Straż Graniczną, ale również na wniosek rodzica, dziecka lub innych osób wskazanych w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Określony w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej okres pobytu takiego dziecka to 4 miesiące. Pobyt ten może zostać jednak przedłużony do 8 miesięcy lub do momentu zakończenia postępowania sądowego o umieszczenie w pieczy zastępczej, przysposobienie lub powrót dziecka do rodziny naturalnej.

Tabela 9. Zawodowe rodziny zastępcze w powiecie wrzesińskim w latach 2017 – 2021.

Rok	Liczba rodzin zawodowych	Liczba dzieci	Liczba rodzin specjalistycznych	Liczba dzieci	Liczba rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	Liczba dzieci
2017	4	15	0	0	2	9
2018	3	14	0	0	2	6
2019	4	8	0	0	1	6
2020	2	4	0	0	1	1
2021	1	3	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Rodzinny dom dziecka

Rodzinny dom dziecka jest formą rodzinnej pieczy zastępczej, w której może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci bądź pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie. Poniższa tabela wykazuje liczbę rodzinnych domów dziecka oraz dzieci umieszczonych tam w latach 2017 – 2021.

Tabela 10. Rodzinne domy dziecka w powiecie wrzesińskim w latach 2017 – 2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	1	1	1	1	1
Liczba dzieci	4	4	6	5	5

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

IV. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2023 – 2025

Na podstawie art. 56 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. organizator rodzinnej pieczy zastępczej ustala roczny limit zawodowych rodzin zastępczych.

Według stanu na koniec 2022 roku na terenie powiatu wrzesińskiego funkcjonowały dwie zawodowe rodziny zastępcze, w tym jeden rodzinny dom dziecka.

Posiadane przez Powiat Wrzesiński zasoby w dziedzinie pieczy zastępczej nie wyczerpują rzeczywistych potrzeb. W związku z tym w latach 2023 – 2025 konieczne jest sukcesywne zwiększanie liczby rodzin zastępczych zawodowych oraz utworzenie nowych

rodzin. Program zakłada pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz tworzenie nowych niezawodowych rodzin zastępczych. Ustala się następujący limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2023 – 2025:

Tabela 11. Planowany limit rodzin.

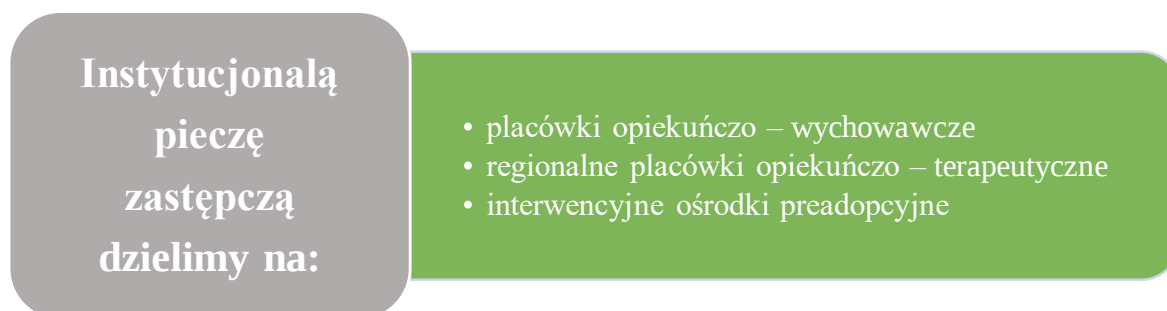
Rok	Planowany limit rodzin zastępczych
2023	do 6 rodzin
2024	do 8 rodzin
2025	do 9 rodzin

Źródło: Opracowanie własne przez PCPR we Wrześni

V. Instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Wrześcińskim

Zgodnie z podziałem wskazanym w art. 34 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

Rysunek 2. Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

W Powiecie Wrześcińskim funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjno – interwencyjnego. Jest to Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczku. Zadaniem placówki jest zapewnienie dziecku całodobowej ciągłej lub okresowej opieki i wychowania. OWDiR na celu ma zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, w tym: bytowych, rozwojowych, emocjonalnych, społecznych oraz religijnych. Placówka ma także zapewnić dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia, świadczeń terapeutycznych. W Ośrodku przebywają dzieci z terenu powiatu wrześcińskiego.

Zgodnie z Ogłoszeniami Starosty Wrześcińskiego w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej w latach 2020 – 2022 wysokość kosztu kształtowała się następująco:

Tabela nr 8. Wysokość średnich miesięcznych wydatków.

Rok	Kwota w zł
2020	4 895,59
2021	4 548,25
2022	5 094,28

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Placówka przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 18 lat, z możliwością przedłużenia pobytu do 25 roku życia, jednak nie dłużej niż do ukończenia nauki.

Tabela nr 9. Liczba wychowanków w latach 2020 – 2022.

Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczku		
Rok	Liczba wychowanków	Liczba wychowanków z innych powiatów
2020	38	7
2021	39	5
2022 (stan na 19.10.2022 r.)	19*	0

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Uwagi:

1. od 01.01.2022 r. zmniejszenie liczby wychowanków do 14, w związku z koniecznością osiągnięcia przez OWDiR w Kołaczku standardów dotyczących liczby i wieku dzieci, które mają przebywać w POW zgodnie z art. 230 ust. 1 oraz art. 232 ust. 2 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
*w tym: pobyt 3 wychowanków obywatelstwa ukraińskiego (od 09.08.2022 r.) za zgodą Wojewody Wielkopolskiego z dn. 12.08.2022 r. sygn. sprawy PS-III.9421.60.2022.4 na podstawie art. 27 ust. 3 Ustawy z dn. 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583 z późn. zm.).
2. W 2021 roku zostały podjęte działania dot. osiągnięcia standardów dotyczących liczby i wieku dzieci, które mają przebywać w placówce opiekuńczo wychowawczej na terenie Powiatu Wrzesińskiego wynikających z przepisów art. 230 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej. Początkowo założenia Powiatu Wrzesińskiego przewidywały powstanie dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczych

14 – osobowych. W związku z powyższym zostały podjęte odpowiednie czynności związane z dostosowaniem budynku oraz wszystkich wymogów formalnych, które są określone w art. 230 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej. W listopadzie 2021 roku Zarząd Powiatu Wrzesińskiego podjął decyzję o utworzeniu tylko jednej placówki 14 osobowej na terenie Powiatu Wrzesińskiego. Zgodnie z decyzją Zarządu Powiatu Wrzesińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy oraz Ośrodek Wspomagania Dziecka i rodziny w Kołaczkowie podjęło natychmiastowe działania dot. utworzenia tylko jednej placówki, pomimo rosnących interwencyjnych Sądowych umieszczeń dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Najważniejszym warunkiem otrzymania zezwolenia Wojewody Wielkopolskiego było osiągnięcie liczby dzieci przebywającej i pozostającej w placówce do wydania zgody zgodnie ze standardami. W listopadzie 2021 roku w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 25 wychowanków.

3. Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczkowie w dniu 31.12.2021 r. uzyskał zgodę, aby zmienić ostateczną decyzję Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10 grudnia 2012 roku znak pisma PS-II.94234.27.2012.5 i nadać mu następujące brzmienie:

„Wydać Powiatowi Wrzesińskiemu na czas nieokreślony zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej łączącej zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej pod nazwą Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczkowie z siedzibą pod adresem: Pl. Reymonta 5, 62-306 Kołaczkowo z liczbą miejsc 12 socjalizacyjnych 2 interwencyjnych.”

VI. Usamodzielnienie wychowanków

Usamodzielnienie to proces, któremu podlegają pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, mający na celu podjęcie przez nich samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Każdy z wychowanków pieczy zastępczej, nie później niż rok przed ukończeniem 18 r. ż. wybiera opiekuna usamodzielnienia, tj. osoby, która będzie wspierała wychowanka w całym procesie. Warunkiem do uzyskania tej formy wsparcia jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji, opracowanego wspólnie z opiekunem, indywidualnego planu usamodzielnienia.

Rysunek 3. Formy pomocy dla usamodzielniających się.

Formy pomocy dla usamodzielniających się:

- pomoc pieniężna na usamodzielnienie
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki
- pomoc rzeczowa na zagospodarowanie
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w uzyskaniu zatrudnienia

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia odpowiednich warunków bytowych. Wychowankowie nie są w stanie samodzielnie utrzymać wynajmowanego mieszkania. Dlatego olbrzymim wsparciem byłoby umożliwienie im pobytu w mieszkaniu chronionym, przynajmniej na czas nauki i uzyskania kwalifikacji zawodowych, które pozwoliłyby na podjęcie zatrudnienia i całkowitego usamodzielnienia się.

Usamodzielnianych wychowanków cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu i niejednokrotnie zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Bardzo ważnym jest zatem motywowanie wychowanków do jak najdłuższego kontynuowania nauki (szkoły policealne, studia) i zdobywania dodatkowych kwalifikacji zawodowych, aby byli odpowiednio przygotowani do samodzielnego życia.

Poniżej w Tabeli nr 12 i w Tabeli nr 13 przedstawiono liczbę usamodzielnianych wychowanków oraz formy pomocy, które zostały im udzielone.

Tabela nr 12 Liczba usamodzielnianych wychowanków.

Rok	Liczba usamodzielnianych wychowanków
2020	6
2021	10
2022	10

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

Tabela nr 13 Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków.

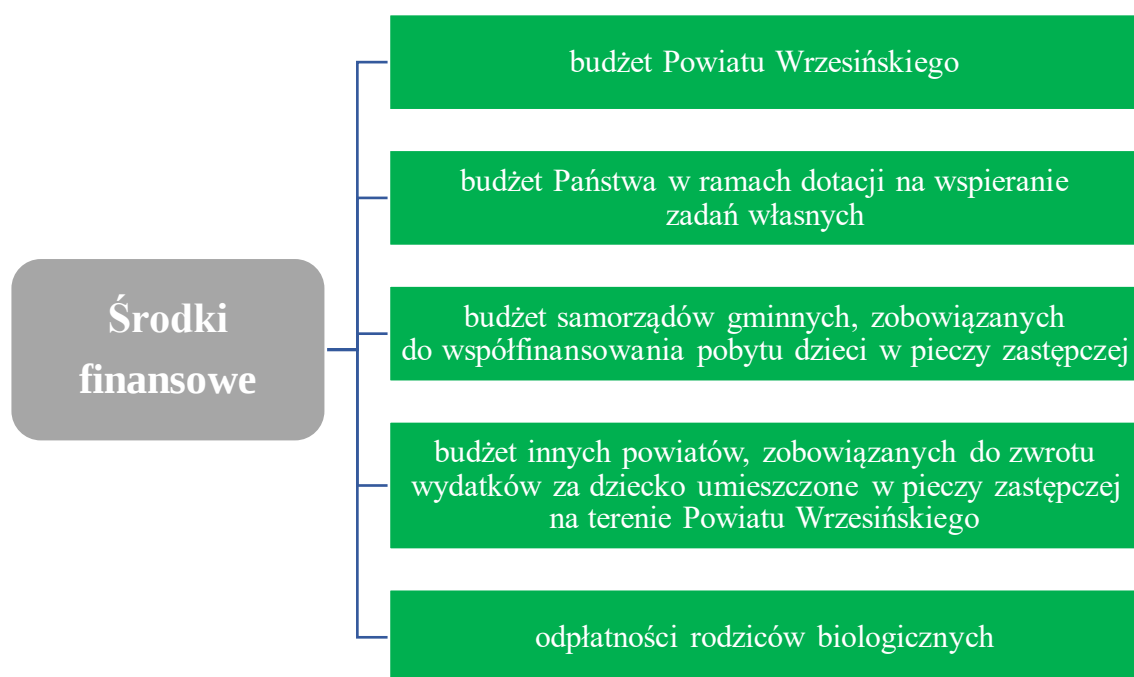
Rodzaj pomocy	Liczba usamodzielnianych		
	2020	2021	2022
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	15	21	8
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	2	5	9
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	5	13	7

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

VII. Źródła finansowania programu

Do źródeł finansowania zadań zawartych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025 należą:

Rysunek 4. Podział środków finansowych.

Źródło: Opracowanie własne PCPR we Wrześni

VIII. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z technik analitycznych, służącą do uporządkowania informacji. Analizie poddano czynniki wewnętrzne, które określono jako mocne i słabe strony środowiska lokalnego powiatu wrzesińskiego oraz czynniki zewnętrzne określające szanse realizacji celów programu zagrożenia utrudniające pełne wykorzystanie szans i silnych stron środowiska lokalnego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• opracowany gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • funkcjonujący miejski zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • funkcjonująca miejska komisja rozwiązywania problemów alkoholowych;	• brak chętnych na tworzenie nowych rodzin zastępczych; • braki finansowe na rozwój pieczy zastępczej, tworzenie rodzin zawodowych, szkolenia, poradnictwo specjalistyczne; • niedostateczna współpraca różnych partnerów społecznych w rozwoju pieczy zastępczej; • braki spójności przepływu informacji na temat działań różnych podmiotów w zakresie rozwoju pieczy zastępczej;

• wykwalifikowana i doświadczona kadra pracowników, podnosząca swoje kompetencje zawodowe; • dobra współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi; • udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej;	• brak miejsc w niezawodowych i zawodowych rodzinach zastępczych; • brak wystarczającej liczby asystentów rodzin w ośrodkach pomocy społecznej; • brak mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej; • brak domów dla samotnych matek z dziećmi;
SZANSE	ZAGROŻENIA
• umocnienie prawne działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej; • powołanie asystentów rodzin celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej; • możliwość korzystania ze środków zewnętrznych;	• trwająca w Polsce i na świecie pandemia COVID -19 oraz związany z nią kryzys gospodarczy i ekonomiczny; • negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym; • osłabienie funkcji rodziny i bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych; • brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; • wysokie koszty utrzymania rodzin; • niski poziom wynagrodzeń;

IX. Realizatorzy programu

Jednostką, która koordynuje realizację Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni, która przy jego realizacji będzie współpracowała z następującymi podmiotami:

- rodzinami zastępczymi,
- rodzinnym domem dziecka;
- rodzinami pomocowymi,
- placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- sądami rodzinnymi,
- ośrodkami pomocy społecznej,
- placówkami oświatowymi,
- policją,
- organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

X. Odbiorcy programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025 są:

- dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinny dom dziecka,

- c) rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- d) usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej,
- e) kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- f) rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dziećmi z pieczy zastępczej.

XI. Monitoring i ewaluacja programu

Zebrane w wyniku działań ewaluacyjnych zadania pozwolą na przygotowanie raportu końcowego, który ma stać się narzędziem pomocnym w tworzeniu następnego programu. Raport ten zostanie przedstawiony Radzie Powiatu Wrzesińskiego po zakończeniu realizacji programu. Natomiast po zakończeniu roku kalendarzowego będzie opracowane i przedstawione sprawozdanie częściowe uwzględniające w szczególności:

- a) realizację szkoleń dla rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze,
- b) realizację zobowiązań finansowych wobec rodzin zastępczych,
- c) realizację zobowiązań finansowych wobec usamodzielniających się w rodzinie zastępczej,
- d) realizację opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej,
- e) realizację zobowiązań finansowych gmin i innych powiatów.